

Woord vooraf

Beste leden van onze Kring,

Het jaar schuift goed vooruit, en de hardwerkende mieren in onze kring verzetten - letterlijk? - een immense berg boeken en planken. Oude kasten worden uiteengegeven, en af en toe wordt er zelfs nog een schat gevonden. En dat allemaal naast het dagelijkse werk van collectie- en bibliotheekbeheer of verenigingswerk.

Tussendoor vergaderen we nog, in functie van de vele projecten die kortbij of binnen enkele jaren op stapel staan. En dan zwijgen we nog over onze dienstbaarheid en kennis die we steeds opnieuw ter beschikking stellen aan de vele geïnteresseerden in het Wase erfgoed. En kijken we vooruit naar ons jaarboek, dat ook dit jaar weer een pareltje van geschiedkundig inzicht zal opleveren.

Het kan niet anders of binnen het Huis Janssens huist een microbe die, na eerst ons te hebben gebeten, vele anderen begeestert om verder te werken aan de toegankelijkheid van verhalen en voorwerpen die een inzicht geven in het leven van de gewone mens. Maar ook de notabelen verraden met hun teksten de plannen die mee de gemeenschap vorm gaven. Als detectives storten de leden, bestuursleden en sympathisanten zich op het vele materiaal dat in de kring beschikbaar is.

De erfgoeddag bracht weer velen naar ons 'hoofdkwartier'. En ik moet toegeven, wat onze erevoorzitter nu weer uit de kast getoverd had, was opmerkelijk. Neen, het was geen grote tentoonstelling (die komt er aan einde juni), maar 'wie het kleine niet eert, is het grote niet waard'. De schatkamers van de Kring puijen duidelijk uit van juweeltjes.

En nu kijken we met z'n allen uit naar de opening van 'het Rariteitenkabinet'. Dankzij het professionele werk van Kristel van Audenaeren en Els Baetens in het kader van het registratieproject, en met het enthousiasme en goede samenwerking van het STeM en de Erfgoedcel Waasland kan onze Kring een mooie tentoonstelling op het getouw zetten van allerlei voorwerpen die al veel te lang aan het oog van de bezoeker zijn onttrokken. Als lid vindt u in onze nieuwsbrief nog een beetje extra informatie, en wordt u ook persoonlijk uitgenodigd.

Ook willen wij u bedanken voor de vele positieve reacties op onze nieuwsbrief 'nieuwe stijl'. De opmaak en de veelheid aan artikelen konden de meesten onder u bekoren. We blijven evenwel diegenen die nog niet mee zijn met de informatiesnelweg niet vergeten... Tot binnenkort?

Chris De Beer, voorzitter

Aan de leden die nog een papieren versie van deze nieuwsbrief ontvangen, wordt gevraagd om hun e-mailadres door te geven via info@kokw.be, zodat ook zij in de toekomst de nieuwsbrief elektronisch kunnen ontvangen.

Kringnieuws

Graag melden wij ook volgende activiteiten, waarop u als lid van de Kring van harte welkom bent.

Boekenmarkt Stadsbibliotheek op zondag 14 juni 2009

Op zondagvoormiddag 14 juni 2009 wordt tussen 8.30 u. en 12.30 u. op de esplanade vóór de Stedelijke Openbare Bibliotheek aan het Hendrik Heymanplein te Sint-Niklaas een boekenverkoop georganiseerd.

De K.O.K.W. zal aanwezig zijn met een standje op deze boekenmarkt. Oude uitgaven van de Kring, dubbele en onbruikbare boeken, tijdschriften en drukwerkjes zullen hier tegen lage prijzen te koop worden aangeboden.

Op zaterdagmiddag 13 juni wordt tussen 14 u. en 17 u. een voorverkoop georganiseerd in de leeszaal van de Kring, zodat onze leden als eersten kunnen kijken of er voor hen interessante en bruikbare publicaties tussenzitten.

'Het rariteitenkabinet' - grote zomertentoonstelling

Het registratieproject was een zeer vruchtbare project. Kristel van Audenaeren heeft samen met Els Baetens, werkzaam in het museum, de vele schatten in het Huis Janssens nog eens helemaal omgekeerd, afgestoft en geregistreerd. Onze dankbaarheid kan daarvoor niet groot genoeg zijn. En het zou inderdaad heel jammer zijn mochten we dit allemaal voor onszelf houden. Daarom nodigde het Museum ons uit om een grote zomertentoonstelling te organiseren. Dit aanbod konden we natuurlijk niet weigeren. Onze ere-voorzitter Alfred van der Gucht, met zijn ploeg medewerkers, en mevrouw Polfliet, als wetenschappelijk medewerkster, slaan de handen in elkaar om er iets heel moois van te maken. Samen met de museummedewerkers kan deze tentoonstelling niet anders dan lukken. Lees ook even mee uit de brochure ...

"VOORWERPEN VAN A TOT Z UIT DE COLLECTIE VAN DE KOKW"

Een mammoet in het Waasland?! Een authentieke waterput, Een intrigerende arrenslee in de vorm van een sierlijke zwaan. Deze voorwerpen krijgt u te zien in STeM, Zwijgershoek. We presenteren deze rijkdom aan geheimzinnige objecten als een rariteitenkabinet, een 'wonderkamer' vol curiosa' zoals gebruikelijk was in de 17de en 18de eeuw. In de 19de eeuw groeide deze verzameldrift uit tot de oprichting van de eerste oudheidkundige museumverzamelingen.

Op zondag 21 juni 2009, om 11.00u wordt deze tentoonstelling plechtig geopend. U bent hierop ten zeerste van harte welkom. De TT loopt nog tot zondag 27 september 2009 en is alle dagen te bezichtigen (van dinsdag tot zaterdag van 14.00u tot 17.00u en op zondagen van 11.00u tot 17.00u). Een officiële uitnodiging volgt.

Erfgoedwandeling

Op zondag 28 juni 2009 krijgen de afwezigen van de opening van onze 'tentoonstelling et rariteitenkabinet' een herkansing. Op die dag organiseert het Stadsbestuur zijn terrasjesdagen, waarbij een hele erfgoedwandeling werd uitgestippeld, en die ons leidt langs de vele mooie gebouwen die de stad Sint-Niklaas rijk is. Deze wandeling passeert eveneens onze tentoonstelling, die op deze dag voor de gelegenheid ook gratis toegankelijk is. Ook het Davidsfonds zal die dag actief zijn met zijn erfgoedwandeling. Zij organiseren in dit kader een lezing over Art Deco, de kunststroming van het interbellum, die zo populair was te Sint-Niklaas. Leen Meganck, doctor in de kunstgeschiedenis en werkzaam bij het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed (VIOE) zal spreken om 11.00u in het gebouw van de Toeristische Dienst op de Grote Markt. Niet te missen dus, en ja hoor, gratis inkom.

De wandeling vertrekt op het Stationsplein van Sint-Niklaas, tussen 10.00u en 16.00u.

Herdenking Broeder Aloïs

Enkele dagen nadien, op donderdag 2 juli 2009, herdenkt het Davidsfonds Sint-Niklaas Broeder Aloïs, een man die zijn sporen in het Wase erfgoedgedebatteerden meer dan verdiend heeft. Als redacteur van de Annalen, en als bestuurslid van onze vereniging werd het inderdaad tijd om deze zeer verdienstelijke man terug in de belangstelling te brengen. Een huldeplaat zal op die dag, om 20.00u, worden onthuld aan de Broederschool, ingang Kroonmolenstraat.

Ter herinnering aan deze markante persoonlijkheid (getuigenis van de hand van Honoré Bruwiere):

Mij is gevraagd, "... eens iets over Broeder Aloïs te schrijven, het moet niet te lang zijn!" Het moet niet te lang zijn? Broeder Aloïs een figuur die zomaar niet kan worden geplaatst, zo veelzijdig dat men er een encyclopedisch werk kan over maken. Men kan gerust stellen dat deze man op bijna het hele gebied van de 'populaire' wetenschap thuis was; opvoeder,

leraar, taalkundige, heemkundige in de breedste betekenis, Reinaert kenner en dus 'vossenjager', bodemkundige, deskundige in land- en tuinbouwwetenschappen (stichter, bezieler en directeur van de land- en tuinbouwschool van Sint-Niklaas), enz.

Broeder Alois was een dermate gedreven wetenschappelijk vorser dat hij faalangst had om te publiceren, want niet één wetenschappelijke fout mocht in zijn artikel opduiken, het moest allemaal 'juist' zijn. Het gevolg was dat hij heel wat artikelen heeft nagelaten die nooit gepubliceerd zijn, getuige daarvan zijn omvangrijk archief in de school van de Broeders Hiëronymieten te Sint-Niklaas.

Broeder Alois alias Petrus Vandervee werd geboren te Overpelt 11 maart 1881 en is overleden te Sint-Niklaas op 10 februari 1973. Zijn vriendenkring was eindeloos: van Stijn Streuvels over Anton van Wilderode tot Jozef Weyns en Marc Sleen!

Eén van zijn vele leerlingen schreef in *Kruis en Leeuw*, jaargang 9 (1961), bij de viering van zijn 80ste verjaardag:

Als vriend...

Wanneer begint de vriendschap tussen twee mannen? Houdt zij ooit op? Waarschijnlijk ving het aan op de schoolbanken en ging het uit van hem; omdat hij het verstond bij zijn leerlingen eerbied en genegenheid af te dwingen voor zijn toen reeds veelzijdige kennis, zijn onuitputtelijke werklust en het gemak en de liefde waarmee hij, zonder het regelmatig uitdelen van straffen, de aan hem toevertrouwde jongeren naar zijn hand te zetten.

Door familie-omstandigheden moest ik twee opeenvolgende jaren bij hem doorbrengen, en hij gaf mij het voorbeeld en de overtuiging mede dat er een weg openligt voor wie het verstaat de gaven van hart en verstand te gebruiken tot voltooiing en ontplooiing der persoonlijkheid en tot dienstbaarheid aan wat schoon en recht is.

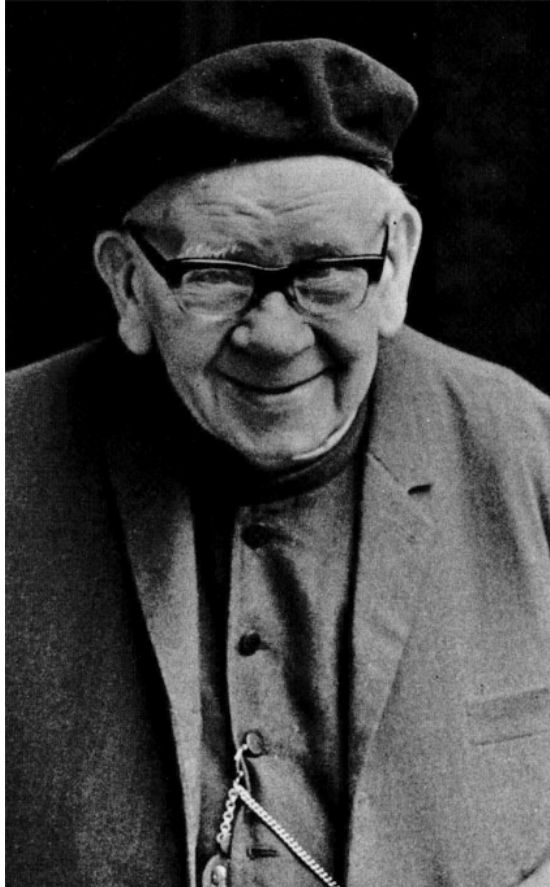
Als vanzelfsprekend maakte hij van ons zelfbewuste Vlamingen en strijders voor een beter en schoner leven. En dan verlopen er ruim 25 jaar voor men elkaar terugziet.

Het weerzien geschiedt alsof er nooit een lange afwezigheid heeft plaats gehad. De tijd heeft en de leraar en de leerling rijper gemaakt, maar het ideaal is gebleven. Men voelt dat men elkaar begrijpt, dat men langs verscheiden wegen naar hetzelfde doel blijft streven en dat de vriendschap niet nutteloos gesluimerd heeft. Zij is, stilzwijgend, geworden tot een kostbaar bezit dat nu kan uitgroeien tot een verder rustloos doch bemoedigend werken aan de nooit volbrachte taak van zelfverheffing en bereidstelling in dienst van Vlaanderen en het volk.

Dertig jaar nu duurt deze vriendschap en is met de jaren uitgegroeid tot een onuitgesproken doch tastbaar gevoel medeleven, in lief en leed, van al wat het leven heeft medegebracht.

Moge het God behagen hem nog vele jaren in goede gezondheid te bewaren opdat zijn vriendschap bevruchtend moge blijven inwerken op al degenen die hem 'hun vriend' mogen noemen.

Wie meer wil weten over en van Broeder Alois, verwijzen we naar artikels verschenen in de *Annalen* van de KOKW, meer bepaald delen 59, 71, 73 en 78. Verder: De buitengewone uitgave deel 15; huldiging in delen 74 en 76; *De Toerist* nr. 34 (1955); *De Standaard* van 23 maart 1971; *Band*, uitgave Broederschool nr.50 (1976); *Kruis en Leeuw in Waasland*, 9de jaargang, zomer 1961.

Oproep tot medewerking aan digitalisering

Binnen de werkgroep die zich bezig houdt met de digitalisering van bestaande inventariseringen binnen de KOKW, is de nood vastgesteld om dringend de fichebakken van de bibliotheek om te zetten in digitale informatie. In onderling overleg werd gezocht naar een standaardinbreng van de fiches. De voorkeur werd gegeven aan inbreng van de velden op de fiches naar een Excel-bestand met in de kolommen de velden en op de rijen de fiches (volgens het model: key-nummer, auteur, titel, subtitel, achtergrond, trefwoord, plaats in de bibliotheek, eventueel andere informatie als uitgeverij, jaar van uitgifte, enz.)

Praktisch komt het er op neer dat wij op zoek zijn naar zoveel mogelijk mensen die bereid zijn om bv twee avonden in de week **thuis** fiches over te brengen in een Excel-bestand.

Indien er mensen zouden zijn die over een computer beschikken, maar niet over de kennis van Excel of een spreadsheet (rekentabel) in andere compatibele software, dan zijn wij bereid om een cursus in 3 of 4 lessen te geven als inleiding op Excel. Deze cursus zou dan eventueel doorgaan in het Administratief Centrum van Temse, waar nu de gemeentelijke administratie zit.

Liever veel mensen die weinig fiches overbrengen dan weinig mensen die veel fiches moeten overbrengen. Dus graag massaal antwoorden om dit project zeer vlug rond te krijgen.

Als u geïnteresseerd bent, neem contact op via ons e-mailadres: info@kokw.be. We bekijken dan samen met u op welke basis u wenst mee te werken en/of u behoefte hebt aan wat bijkomende opleiding.

Namens de werkgroep digitalisering,

Ludo Hemelaer

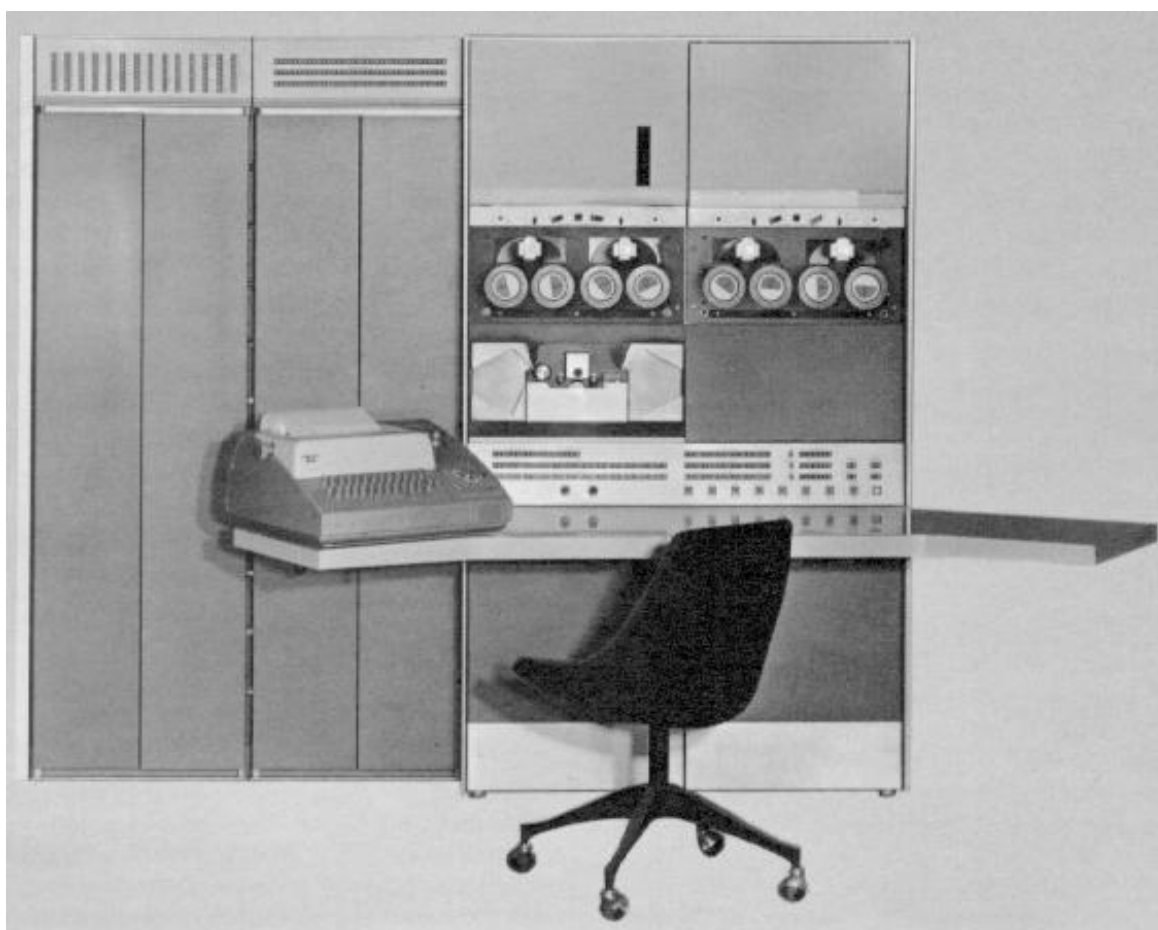
Oproep tot digitalisering van de catalogus van de kaartenverzameling (zoals opgemaakt door Alfred Van der Gucht)

In de Buitengewone Uitgaven van de KOKW is in 1980 een catalogus van de kaartenverzameling verschenen van de hand van Alfred Van der Gucht. Deze catalogus zou gedigitaliseerd moeten worden om later te combineren met visuele aspecten uit de kaartenverzameling. De titels van de kaarten zijn geschreven in verschillende talen en meestal in een niet recent taalgebruik. De catalogus bevat 606 items, 165 bladzijden, een index op de personen en een index op de plaatsnamen. Is er iemand bereid, hetzij via inbreng van de gegevens in Excel of via OCR-scanning (Optical Character Recognition) en aanbrengh van scheidingstekens deze catalogus te digitaliseren.

Graag contact nemen met ondergetekende,

Ludo Hemelaer

ludo.hemelaer@scarlet.be

Aanwinsten van bibliotheek en documentatiecentrum

Naar vaste gewoonte publiceren we de titels van boeken die we de afgelopen maanden (maart 2009 - heden) konden verwerven voor de bibliotheek van de K.O.K.W. Aansluitend vermelden we archief en documentatie die we konden verwerven voor onze bijzondere collecties. De aanwinsten worden in chronologische volgorde van hun verwerving opgesomd. Onze hartelijke dank aan alle leden en sympathisanten voor hun steun aan de K.O.K.W.

Bibliotheek

- Cobbaert, T., Inventaris van het Fonds Sint-Pietersabdij van Steenbrugge. Antwerpen, 2008.
- Walraevens, S., De interne lederhandel in de Zuidelijke Nederlanden tijdens de 18de eeuw. Leuven, 1994-1995.
- Scheltjens, L., Beroemde mannen uit het Waasland. Edgard Tinel. Een beroemd toonkundige. Antwerpen, 1926. (SINAAI 13)
- Balthazar, H., Op de Oranjeberg. Opstellen en toespraken over de Vlaamse Beweging. Tielt, 1999.
- Claeys, B., De abdij van Boudelo te Klein-Sinaai (1197-1578) (Oefeningen Oudste Tijden). Gent, 1994-1995.
- Van Bossche, A., Malen en molens in Hamme. Hamme, 2005. (HAMME 10/B)
- Delcour, J., Hondenmolens. Brussel, 1999. (7 B 53)
- Uyttenhove, P., e.a. (red.), Recollecting Landscapes: herfotografie, geheugen en transformatie 1904-1980-2004. Gent, 2006. (NIEUWK 12)
- Hesters, P., De beschieting op 9 oktober 1914 en het leven tijdens de Grote Oorlog te Moerbeke-Waas. Moerbeke, 2007. (MOERB 2)
- Van Overmeire, D., Elenchus of C.I.C.M. in China, 1865-1955. Reeks: Verbist Series 6. Taipeh, 2008. (3 B 6)
- Mussche, L., Ontwikkelingsgeschiedenis van de tuinbouw in het Land van Waas. 1944-1969. Sint-Niklaas, 2008. (WAAS 99)
- Pieters, M., Woordenboek van het Lokers Dialect (2de ed.). Lokeren, 2009 (met CD) (LOK 15 B)
- De Wilde, P., Vilain XIII. Duizend jaar blauw bloed in Vlaanderen. Bazel, 2006. (BAZ 5)
- Nuytens, M., Eremieten in de provincies Oost- en West-Vlaanderen tijdens het Ancien Regime. Bibliografische inleiding tot de Belgische kloostergeschiedenis vóór 1796. (53 De provincie Oost-Vlaanderen vroeger en nu). Brussel, 1976.

Bijzondere collecties

- Fotoalbum. Inhuizing Parklaan Sint-Niklaas, 16 juni 1951 (74 foto's).
- Planafdruk. Stad Sint-Niklaas. Urbanisatie zuidelijk gedeelte. Archit. Prof. Dr. Ir. Stan Leurs. Schaal 1/2 500.
- Planafdruk. Stad Sint-Niklaas. Ontwerp verbinding Heystraat met Drie Koningenstraat en Slachthuisstraat tot mogelijken aanleg van een nieuw kwartier, 30/12/1929.
- Register. Geschiedenis en samenvatting van de werking der K.B.M.J. vanaf haar ontstaan tot nu: 1) K.M.J.W. Katholieke Middenstand Jonge Wacht (1926-1934), 2) K.M.J. Katholieke
- Middenstandsjeugd (1934 tot 9/10/1935), 3) K.B.M.J. Katholieke Burgers- en Middenstandsjeugd (9/10/1935 - 8/3/1939). Geïllustreerd met foto's, drukwerken en knipsels.
- Gedenkpenning. 1944-1994: 50 jaar bevrijding van Sint-Niklaas.

- Gedenkpenning. Sinaai-Waas 1854 - 1912 - 1954 Eeuwfeest overlijden Edgar Tinel.
- Gedenkpenning. Sint-Niklaas. Inwijding Gildenhuis der Ambachten en Neringen, 18/9/1895.
- Gedenkpenning. Jubelfeest van den heer J. Van Naemen.
- Gedenkpenning. Stad Sint-Niklaas. Landbouwcomice St. Nicolaes. Algemeene landbouwprijskamp 23-27 juni 1895.
- Factuur met hoofding. Henri Van Severen-Ente, Stationsstraat, Sint-Niklaas, 1875. Goudborduuder.
- Factuur met hoofding. Drukkerij Edom-De Smedt (kinderen), Sint-Niklaas, maart 1914.
- Handboek van Alexander François Cornelis en zijn zuster Eugénie Cornelis, handelaars in stoffen en dekens, Grote Markt te Sint-Niklaas, Sectie E, nr. 1168. Inschrijvingen van brieven en nota's. De klanten zijn kloosters, kerken, priesters en gegoede burgers hoofdzakelijk van Sint-Niklaas.
- Twee foto's van pauselijke zouaven Johannes Van den Eynde (+ Lokeren 9/8/1875) en Juliaan Crayens.
- Illustratie "De Zondagsvriend", 8ste jaargang, 1937.

Vakantiesluiting tijdens de maand juli

De bibliotheek en het documentatiecentrum van de K.O.K.W. zullen gesloten zijn in de maand juli. Wij vragen de leden om de ontleende boeken en/of tijdschriften ten laatste terug te brengen tegen zaterdag 27 juni 2009, zodat wij tijdens de sluitingsperiode kunnen overgaan tot de jaarlijkse algemene controle van de bibliotheek. Wij staan terug tot uw dienst vanaf zaterdag 1 augustus 2009.

*Vragen of opmerkingen? Stuur een mail naar info@kokw.be
 Als u wilt dat we uw naam van onze verzendlijst verwijderen, stuur dan een berichtje naar info@kokw.be*